

Obsah

Předmluva	7
1. ZÁKLADNÍ EKONOMICKÉ POJMY	8
1.1. Ekonomické vědy	8
1.2. Základní ekonomické pojmy	8
1.3. Základní ekonomické problémy	10
Kontrolní otázky, zkušební otázka a úkol č. 1	11
2. FORMOVÁNÍ TRHU	12
2.1. Dělna práce	12
2.2. Trh a typy trhů	12
2.3. Tržní subjekty	13
2.4. Makroekonomický koloběh	14
Kontrolní otázky, zkušební otázka a úkol č. 2	16
3. ZÁKLADNÍ MAKROEKONOMICKÉ VELIČINY	17
3.1. Makroekonomické veličiny	17
3.2. Magický čtyřúhelník	19
3.3. Cíle hospodářské politiky státu	19
3.4. Makroekonomický produkt	20
3.4.1. Produkt nominální, reálný a potenciální	20
3.4.2. Tempo růstu HDP	20
3.4.3. Mezinárodní srovnání ekonomické úrovně	21
3.4.4. Čistý ekonomický blahobyť	21
3.4.5. Osobní důchod	21
3.4.6. Disponibilní důchod	22
Kontrolní otázky, zkušební otázka a úkol č. 3	22
4. ZÁKLADNÍ ELEMENTY TRHU	24
4.1. Nabídka	24
4.1.1. Křivka nabídky	24
4.1.2. Zákon rostoucí nabídky	25
4.2. Poptávka	25
4.2.1. Křivka poptávky	25
4.2.2. Zákon klesající poptávky	26
4.3. Cena	26
4.3.1. Rovnováha na trhu, rovnovážná cena, tržní cena	26
4.3.2. Formování rovnováhy na trhu	27
4.4. Konkurence	27
4.4.1. Konkurence mezi nabídkou a poptávkou	27
4.4.2. Konkurence na straně poptávky	28
4.4.3. Konkurence na straně nabídky	28
4.4.4. Cenová konkurence	28
4.4.5. Necenová konkurence	29
4.4.6. Dokonalá konkurence	29
4.4.7. Nedokonalá konkurence	30
Kontrolní otázky, zkušební otázka a úkol č. 4	32

5. PENÍZE A PENĚŽNÍ TRH	33
5.1. Peníze	33
5.1.1. Funkce peněz	33
5.1.2. Historie vzniku peněz	33
5.1.3. Formy peněz	34
5.2. Bankovní soustava.....	35
5.2.1. Centrální banka	35
5.2.2. Komerční banky	36
5.3. Úvěry	37
5.3.1. Druhy úvěrů	37
5.4. Nabídka peněz	38
5.5. Poptávka po penězích	39
5.6. Rovnováha na trhu peněz	40
5.7. Finanční zprostředkovatelé.....	40
Kontrolní otázky, zkušební otázka a úkol č. 5.....	41
6. TRH PRÁCE A NEZAMĚŠTNANOST	43
6.1. Trh práce.....	43
6.1.1. Mzda	43
6.1.2. Poptávka po práci	43
6.1.3. Nabídka práce	44
6.1.4. Rovnováha na trhu práce	45
6.1.5. Segmentace trhu práce.....	45
6.2. Nezaměstnanost	45
6.2.1. Míra nezaměstnanosti	46
6.2.2. Typy nezaměstnanosti	46
6.2.3. Příčiny a druhy nezaměstnanosti	46
6.2.4. Důsledky nezaměstnanosti	47
6.2.5. Státní formy pomoci nezaměstnaným	48
Kontrolní otázky, zkušební otázka a úkol č. 6.....	50
7. INFLACE	51
7.1. Charakteristika inflace.....	51
7.1.1. Míra inflace	51
7.1.2. Měření inflace.....	52
7.1.3. Druhy inflace	52
7.1.4. Příčiny a formy inflace	53
7.2. Důsledky inflace.....	54
7.3. Inflace a nezaměstnanost	54
7.4. Vztah inflace a platební bilance.....	55
Kontrolní otázky, zkušební otázka a úkol č. 7.....	56
8. HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA STÁTU	57
8.1. Úloha státu v ekonomice	57
8.2. Nedokonalosti tržního mechanismu	57

8.3. Hospodářská politika státu.....	58
8.3.1. Cíle hospodářské politiky.....	58
8.3.2. Stabilizační makroekonomická politika.....	58
8.3.3. Nástroje makroekonomické stabilizační politiky.....	59
Kontrolní otázky, zkušební otázka a úkol č. 8.....	60
9. FISKÁLNÍ POLITIKA.....	61
9.1. Fiskální politika.....	61
9.1.1. Cíle fiskální politiky.....	61
9.1.2. Nástroje fiskální politiky.....	61
9.1.3. Druhy fiskální politiky.....	63
9.2. Státní rozpočet.....	64
9.2.1. Rozpočtové saldo.....	64
9.2.2. Státní dluh a veřejný dluh.....	65
9.2.3. Funkce státního rozpočtu.....	65
Kontrolní otázky, zkušební otázka a úkol č. 9.....	67
10. MĚNOVÁ POLITIKA.....	68
10.1. Měnová politika.....	68
10.1.1. Cíle měnové politiky.....	68
10.1.2. Nástroje měnové politiky.....	68
10.1.3. Druhy měnové politiky.....	70
10.2. Provázanost fiskální a měnové politiky.....	71
Kontrolní otázky, zkušební otázka a úkol č. 10.....	73
11. OTEVŘENÁ EKONOMIKA.....	74
11.1. Otevřená ekonomika a platební bilance.....	74
11.1.1. Horizontální struktura platební bilance.....	74
11.1.2. Vertikální struktura platební bilance.....	75
11.1.3. Obchodní bilance.....	76
11.1.4. Saldo platební bilance.....	76
11.1.5. Rovnováha platební bilance.....	77
11.2. Měnový kurz.....	77
11.2.1. Současné systémy měnových kurzů.....	77
11.2.2. Regulace měnového kurzu státem.....	78
11.2.3. Vliv salda platební bilance na utváření měnového kurzu.....	79
11.3. Protekcionismus.....	79
Kontrolní otázky, zkušební otázka a úkol č. 11.....	81
12. NÁKLADY, VÝNOSY, HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK.....	82
12.1. Náklady podniku.....	82
12.1.1. Členění nákladů.....	82
12.2. Výnosy podniku.....	83
12.2.1. Členění výnosů.....	83
12.3. Hospodářský výsledek podniku.....	84
12.4. Podnikatelské riziko a možnosti jeho snižování.....	84
Kontrolní otázky, zkušební otázka a úkol č. 12.....	86

13. ZÁKLADY ÚČETNICTVÍ.....	87
13.1. Účetní výkazy.....	87
13.1.1. Rozvaha.....	87
13.1.2. Výkaz zisku a ztráty.....	89
13.1.3. Cash flow.....	89
13.2. Účet a soustava účtů.....	90
13.2.1. Struktura účtu.....	90
13.2.2. Druhy účtů.....	90
13.2.3. Podvojnost a souvztažnost účetních zápisů.....	92
13.3. Směrná účtová osnova a účtový rozvrh.....	92
13.3.1. Směrná účtová osnova.....	92
13.3.2. Účtový rozvrh.....	93
Kontrolní otázky, zkušební otázka a úkol č. 13.....	95
14. PODNIKÁNÍ.....	96
14.1. Subjekty podnikání.....	96
14.2. Právní formy podnikání.....	97
14.2.1. Podniky jednotlivců.....	97
14.2.2. Obchodní společnosti.....	98
Kontrolní otázky, zkušební otázka a úkol č. 14.....	101
Návrh témat seminárních prací.....	102
Zkušební otázky.....	103
Selftest.....	104
Seznam odborné literatury.....	106